

S2021/06815

*Socialdepartementet
103 33 Stockholm*

Remissvar; Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård. SOU 2021:78

Inledningsvis

Psykologförbundet delar utredningens beskrivning av att det inte finns någon nationell uppföljning som stödjer utvecklingen av en mer sammanhållen vård och effektiva hälsofrämjande och förebyggande insatser för barn och unga. Det saknas också uppgifter om barns och ungas hälsoutveckling i befintliga hälsoregister som tar sikte på god hälsa. Vi ser det som angeläget att kunna hämta in personuppgifter från olika instanser för kvalitetsuppföljning av hälso- och sjukvård som omfattar flera instanser för att förbättra resultat i vården. Psykologförbundet är positiv till utredningens förslag om kvalitetsuppföljning och vi anser att det möjliggör för regioner och kommuner att utveckla kvaliteten i verksamheten.

Utredningen ska i sitt slutbetänkande redovisa hur en samlad uppföljning av barns och ungas fysiska och psykiska hälsa kan utformas som stödjer utvecklingen dels av det hälsofrämjande arbetet för barn och unga både på individuell och nationell nivå, dels av vårdens utformning och innehåll. Dessutom ska utredningen föreslå hur möjligheterna till en god informationsförsörjning för såväl verksamheterna som för den enskilde kan stärkas när det gäller utbyte av information inom och mellan olika verksamheter eller huvudmän.

Sveriges Psykologförbund välkomnar utredningens förslag i stort men anser att det är olyckligt att enbart elevhälsans medicinska insatser tagits in i utredningsdirektivet. Svensk lagstiftning är tydlig när det gäller elevhälsan: Den ska vara samlad, med samtliga elevhälsoprofessioner representerade i tvärprofessionella team. I utredningen lyfter man tydligt vikten av helhetsperspektiv på barn och unga och att elevhälsans samlande och sammanhållna funktion behöver stärkas och utvecklas. Vi behöver ett bättre och utökat samarbete mellan professionerna i elevhälsan om vi ska kunna uppfylla lagstiftningen.

5.1 Uppföljning av barns och ungas hälsa

Utredningen bedömer att det är nödvändigt att följa olika aspekter av barns och ungas hälsa, från graviditet till och med 20 års ålder, utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Utredningen förslår att Socialstyrelsen får i uppdrag att utreda om det är möjligt och lämpligt att följa barns och ungas hälsa i hälsodataregister, och lämna de författningsförslag som är nödvändiga för att det ska kunna ske.

Psykologförbundet beklagar återigen att enbart elevhälsans medicinska insatser tagits in i utredningsdirektivet, vilket kommer få konsekvenser då den samlade elevhälsan inte inkluderas i registreringen och att data från psykologiska bedömningar och verksamheter inte blir lika självklara som medicinska. De psykologiska aspekterna i barns hälsoutveckling förutsätter en tydlig, nationell, styrning som inkluderar konkreta förutsättningar för kontakt och samverkan mellan olika huvudmän och verksamheter.

Detta förstärks även i den senaste lagändringen i HSL om att psykiska och fysiska behov ska jämföras i hälso- och sjukvården.

Vi vill även i sammanhanget betona vikten av att barn görs delaktiga i Socialstyrelsens utredning.

5.2. Förtydligande om uppgifter om hälsovård i kvalitetsregister

Utredningens bedömning är att det är nödvändigt att följa upp hälsovårdande verksamheter, särskilt de som riktar sig till barn och unga. Uppgifter om hälsofrämjande och förebyggande insatser behöver därför registreras i kvalitetsregister så att vården kan kvalitetssäkras. Utredningen förslår att det ska anges i 7 kap. 1 och 4 §§ patientdatalagen (2008:355) att kvalitetsregisters ändamål är att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra hälso- och sjukvårdens kvalitet.

Psykologförbundet stödjer förslaget att kvalitetsregisters ändamål förtydligas i patientdatalagen. Det måste samtidigt framhållas att det kunskapsstöd som kvalitetsregistren utgör tydliggörs för alla professioner, så att inte förebyggande och hälsofrämjande insatser ur ett psykologiskt perspektiv glöms bort.

5.3.1 Uppdrag till Socialstyrelsen att stödja genomförandet av den nationella hälsovårdsreformen

Utredningen förslår att Socialstyrelsen får i uppdrag att stödja genomförandet av den nationella hälso- och sjukvårdsreformen för barn och unga, med särskild fokus på det

nationella hälsovårdsprogrammet. I uppdraget ska även ingå att föreslå indikatorer för att kunna följa utvecklingen av barn- och ungdomshälsovården.

Utredningen anger att i uppdraget till Socialstyrelsen bör dessutom ingå att stödja och följa utvecklingen av de prioriterade områdena som utredningen föreslår i delbetänkandet, för att uppnå en köfri barn- och ungdomspsykiatri (BUP). I denna del av uppdraget finns beröringspunkter och synergieffekter med Socialstyrelsens och Folkhälsomyndighetens befintliga uppdrag gällande statens insatser inom området psykisk hälsa.

Psykologförbundet måste även här uttrycka kritik mot att utredningen enbart inkluderar de medicinska insatserna av elevhälsan och framhålla att indikatorerna måste inkludera psykologiska och psykosociala aspekter för att utredningens del- och helhetsmål ska vara möjliga att genomföra.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Maria Berg
Samhällspolitisk strateg